

ΕSITΕΕ

Tire te, ta ka Yuuba yā be ba yoru dimə Babiloniə. Babilonigibu ka ben wirugii turo Hamani ba kookari kua ba kasu bu bu go. Saa ye səə, Yuuban bii wəndia goo wi ba mə Esitee, wi u kua Babilonin sunən kurə, u bu wəra.

Tire te səə, Gusunən yīsiru sari mi. Adama ka mə, ta Gusunən dam səəsimə ka maa somi te u win təmbu kua.

Tire te, ta maa sun səəmə nge mə Yuuban təə baka te ba mə Purimu ta ka torua.

Tire ten kpunaa

1. Esitee u sina bokon kurə Fasiti kəsire kua, wiru 1n di sere wiru 2.
2. Hamani u murafitiru mə bu ka Yuuba go, wiru 3n di sere wiru 5.
3. Ba Hamani go, wiru 6n di sere wiru 7.
4. Yuuba ba ben yibereba kamia, wiru 8n di sere wiru 10.

Sina boko u təmbu dim soka

¹ Gari yini yi koorawa sina boko wi ba mə Asuresin waati səə. U bandu diiwə tem mə ba mə Endiə n ka girari Etiopiə. Tem mə kpuro mu sāawə beri wunaa teeru ka nəəba yiru.

²⁻³ Win bandun wəə itase səə, səə teeru u səə win sina gəna səə ben wuu maroə ge ba mə Susi. Yera u win sina asakpəbu təə baka dim soka ka win səm kowobu ka Mediba ka Peessin tabu sinambu ka sere beri yi kpuron wirugibu. Be kpurowa ba mennə mi.

4 Ma u win dukia ye ya win yiiko ka win bandun kpāaru sōsimō yara u tōn be sōssi. U ye kuawa n ka kua suru nōeba tia.

5 Yen biru, u tāmbu kpuro be ba mēnnē Susi mi, tō baka dim soka, gobigibu ka sāarobu. Ma ba tō baka te di sere sō nōeba yiru sina kpaarun yaara.

6 Ma ba beku damginu sōre sōre taabu sii ganduginu sō ka wēe wunomgii yi ba gbinisi gbereba sō be ba kua ka kpee gobiginu. Ma ba kita wuraginu ka sii geesuginu yi yi mi. Ma ba dii ten tem sōma kua ka kpee gobiginu, gam kpee swāanu, gam kpee kpikinu, gam kpee sō tirosu, gam maa kpee wōkunu.

7 Tō baka ten tam nōri yi sāawa nōri bwese bweseka yi ba kua ka wura. Ma tam mu sweenē baama sina bokon nuku tian sō.

8 Adama ba ñ goo tilasi kue u ka mu nō. Domi sina boko u win sōm kowobu sōwa u nēe, bu baawure derio u ko nge me u kī.

9 Saa ye sō, sina bokon kurō wi ba sokumō Fasiti u maa tōn kurōbu tō baka dim soka Asuresin sina kpaarun sōwō.

Sina boko

u win kurō Fasiti yina

10 Sina bokon tō bakarun sō nōeba yiruse sō, u wāa nuku dobu sō, yēn sō u tam nōra. Yera u win tiin sōm kowobu nōeba yiru beni soka, Mēhumani ka Bisita ka Haabona ka Bigita ka Abagata ka Setaa ka Kaakasi.

11 Ma u bu gōra bu da bu win kurō Fasiti sokuma kpa u na u n win sina yānu doke. Domi u kī win sina asakpōbu ka sere tōn be ba wāa mi kpuro bu

wa ma win kurə u sāa kurə burə. Ka geema kurə wi, kurə burən tiiwa.

¹² Yera tən be, ba da bə kurə wi deema. Ma ba nùn sə̄wa ma sina boko u nùn soku. Adama u yina u na. Ye sina boko u nua mε, yera win məru ya seewa.

¹³ Ma u win bwisi kē̄bu bikia nge mε n weenε u kurə wi kua. Domi bera ba ra win gari kpuro wunane yèn sō ba tem men woodaba yē.

¹⁴ Be sōo, be u ra ka wesianε kiri kiri ben yīsa wee, Kaasena ka Setaa ka Adimata ka Taasisi ka Mεresi ka Maasena ka Memukani. Ba sāawa mi sina bibu nə̄ba yiru, Peesi ka Medin tem sōo. Bera sina boko u maa naanε sāa. Beya ba wāa win bandun aye bakanu sōo ni nu kpuro kere.

¹⁵ Yera u bu sə̄wa u nee, wee na gəra bu nən kurə Fasiti sokuma. Adama u yina u na. Səeyasia birà wooda ya yi su nùn ko.

¹⁶ Ma Memukani u sina boko ka win bwisi kē̄ be wisə u nee, wunen kurə Fasiti wi, u tora n kpā. N n̄ mə wunε sina boko tənawa u torari. Ka maa wirugibun tiiwa u torari ka sere maa tem men tən durəbu kpuro.

¹⁷ Domi tən kurəbu kpuro bə n nua ye Fasiti u kua, ba koo sewa bu ben durəbu gem. Ba n̄ maa bu məm nə̄wammε. Kpa bu ka tii yina bu nee, ye sina boko u raa win kurə Fasiti sokusia u na ro?

¹⁸ Meyə maa bese wirugibu, besen kurəbu ba koo n̄ ye sina bokon kurə u kua. Kpa bu se bu sun gari wisi ka gəndu. Kpa gen te, tu besen məru seeya.

¹⁹ N n̄ men na, sina boko, à n wuran na, a de bu wooda yara ye ya Fasiti yinarimo u maa na wunen wuswaā kpa a kurə goo kəsire ko wi u nùn kere. Wooda ye, ya ko n wāawa bese Peesiba ka Mediban woodaba sōo ye ba n̄ kpē bu go.

20 Sanam me ba koo wooda ye nō wunen tem bakam me kpuro sā, tān kurā baawure u koo win durā mem nāwawa, baa n̄ n meren na durā wi, u sā.

21 Ma gari yi, yi sina boko ka win tem wirugibu dore. Ma u ka yi sāmburu kua.

22 U dera ba tirenu mōrisia win tem beri berikā kpuro sā. Ba tire ni yoruawa ka baawuren barum me ba gerumā win tem sā. Wee ye tire ni, nu gerumā. Nu nēe, n weene tān durā wi u kurā sue kpuro u n sāa win yēnu yēro kpa ba n da win barum gere yēnu ge sā.

Esitee u kua sina bokon kurā

2

1 Amen biru, Asuresin mōru ya sure. Ma u bwisika ye Fasiti u kua ka wooda ye ba yi win sō.

2 Yera sīnā bokon tiin sām kowobu ba nūn sāwā ba nēe, sina boko, a de bu wāndia be ba n̄ durā yē kasu kpa ba n sāa kurā burabun tii.

3 Yen sō, a tāmbu gōsio wunen tem beri berikā kpuro sā bu wāndia kurā burabu kasuma be ba n̄ durā yē. Kpa bu ka bu na Susiō wunen kurā bun wāa yero. Miya Hege wi u ra wunen kurābu kōsu u koo bu nāri kpa u bu tim wē bu ka ben wasi sāmē.

4 Saa ye sā, wāndia wi u koo wunē sina boko wēre, wiya u koo Fasiti kāsire ko.

Ma gari yi, yi ka sina boko naawa. Ma u yi wura.

5 N deema Yuu goo wāa Susi wuu bākō ge sā. Win yīsira Maadose. Usāawa Yairin bii, Benyameen bweseru sā. Win sikadobara Simei ka Kisi.

6 Nebukanēsaawa u Maadose wi yoru mwaama ka win temgibu gabu Yerusalēmun di ka ben sina boko Yekonia sānnu.

7 Maadose wi, u win baan tundo turosin bii wəndia goo neni. Domi win məwəbu ba gu. Bii win yīsira Hadasa wi ba maa mə Esitee. Wəndia wi, kurɔ burɔn tiiwa.

8 Sanam me ba wooda ye yara, wəndia dabira ta mənna Susiø. Esitee u wāa be səo. Ma Hege wi u ra sina bokon kurəbu kɔsu u ka be kpuro da tən kurəbun wāa yero u bu nəərimø.

9 Esitee u Hege wēre ma u ka nùn nənu geu məera u nùn tim wē fuuku me u koo ka wasi səme ka maa dīa ni u ko n da di. Ma u nùn wəndia nəəba yiru kasua sina kpaarun səm kowobu səo. Yen biru, u nùn dii te ta buram bo wē tən kurəbun wāa yero mi.

10 Adama Esitee kun gerua ma u sāa Yuu. Domi Maadose u nùn ye yinari.

11 Meyə Maadosen tii u ra n daamø tən kurɔ ben wāa yerun kənnəwə u ka Esiteen alafia bikia kpa u n maa ka yē ye ba nùn kuamme.

12 Wəndia be kpuro ba koo wasin burarun tim kowa wōtia tən kurəbun wāa yero mi. Suru nəəba tia səo, ba koo bu gum me ba ra soku miru sawa. Suru nəəba tia ye ya maa tie səo, kpa bu bu gum turaregum sawa ka maa tim gam wasin burarun sō. Yenibən biru, wəndia ben baawure u ko n tōru mə tē səo u koo yari u da u sina boko Asuresi deema.

13 Dəma te yēro u koo yari ben wāa yee ten min di u ka da sina bokon mi, ba ra nùn wēwa ye u kī.

14 Wəkuru kpa u da sina bokon mi. Bururu yam səreru kpa Sasigasi, sina bokon tən kurəbun kɔso u ka nùn da diru garu səo. Saa ye səo, kurɔ wi, u n maa wee sina bokon mi, ma n kun mə sina bokon tiiwa u nùn sokusia ka win yīsiru.

15 Ye n Esitee Abisailin bii wi Maadose u nenua girari u ka da sina bokon mi, u n gāanu ganu bikie ma n kun mə ye Hege sina bokon kurəbun kəso wi, u nùn sə̄wa u ka da. Be ba ka Esitee yinna kpuro, ba ra ka nùn nənu geu məeriwa.

16 Asuresin bandun wə̄o nə̄oba yiruse sə̄o, yen suru wəkuruse wi ba mə Tebesi, yera ba ka Esitee da win mi.

17 Ye ba tura mi, yera sina boko u Esitee kīa n kere kurə be u waare kpuro. Wəndia be kpuro sə̄o, Esiteewa u ka nənu geu məera. Yen biru, u Esitee sina furə dokea. Ma u nùn kua Fasitin kəsire.

18 Ma sina boko u win bwisi kēbu ka win sə̄m kowobu ka win sina asakpəbu tə̄o baka dim soka Esiteen sə̄. Ma u win tem təmbu kpuro wərabu wə̄ dəma te. Ma u bu kēnu bənu kua ka nuku tia.

19 Sanam mə ba maa wəndiaba mənna nə̄n yiruse, Maadose u sāa sina kpaarun wirugii turo.

20 Saa ye sə̄o, Esitee kun tii sə̄osi ma u sāa Yuu. Domi u Maadose məm nə̄wa nge mə u ra raa ko sanam mə u wāa win mi.

Maadose

u sina bokon wāaru wə̄ra

21 Sə̄ teeru ye Maadose u win səmburu mə sina kpaaro, Bigitani ka Teresi be ba sāa sina bokon kənnən kəsobu ba ka sina boko məru kua sere ba kī bu nùn go.

22 Yera Maadose u gari yi nau. Ma u da u ye Esitee sə̄wa. Ma Esiteen tii u maa da u sina boko sə̄wa ka Maadosen yīsiru.

23 Yera ba gari yin gem kasu ba deema geema. Ma ba dāa nə̄o sə̄m kua ba ka bu sə̄ka ba suasia wəllə. Ma ba gari yi yoruə ben tem garin tireru sə̄o sina bokon nəni biru.

Hamani ka Maadose ba ñ do

3

¹ Yeniban biru, Asuresi u Hamedatan bii wi u sāa Agagin bweseru wolle sua. Ma u nūn kua yiruse win bandu sōo.

² Sina kpaarun sōm kowobu kpuro ba ra Hamani kpunewa, domi sina bokowa u yen wooda ye wē. Maadose turowa u yina u nūn kpuna.

³ Yera sina bokon sōm kowo be ba tie ba ra nūn bikie bu nēe, mban sōna a ku ra ka sina bokon wooda mēm nōowē.

⁴ Tōo baaterewa ba ra nūn bikie mēsum. Adama Maadose u ku ra bu wisi. U ra gesi bu wisiwa u nēe, ne Yuuwa. Yera ba da ba ye Hamani sōowa bu ka wa Maadose ù n ko n mō mē u n dōo.

⁵ Yera Hamanin tii u wa Maadose u yina u nūn kpuna. Ma u mōru besira too.

⁶ Meyā ba maa nūn sōowa ma Maadose u sāawa Yuu. Yera Hamani u bwisika win tii sōo u nēe, ñ n mēn na, Maadose tōnan gōo kun tura sere u Yuuban bweseru kpuro go be ba wāa Asuresin tem mē kpuro sōo.

⁷ Asuresin bandun wōo wōkura yirusen suru gbiikoo wi ba mō Nisāa sōora ba gāanu kō ni ba sokumō purimu bu ka suru ka win tōru wa tē sōo ba koo Yuuba go. Ma ya suru wōkura yiruse wi ba mō Adari gōsa.

Hamani u Yuuban

kpeerasiabun sōoru mō

⁸ Hamani u sina boko sōowa u nēe, yinni, bweseru gara wāa tēn tōmba yarine baama wunen tem mē kpuro sōo, ba tii mēne nēnēm, ben komara maa

sääwa nənəm. Yen biru ba ku ra wunən woodaba
məm nəəwə. À n bu deri sëε, ya ñ nun arufaani gaa
kuamme.

⁹ À n wuran na, a de bu wooda yara kpa bu yore bu tɔn ben bweseru go. Saa ye sɔɔ, kon sii geesun tɔnnu gooba wunɔbu (300) sua n wunen tem sɔm kowobu wẽ bu doke wune sina bokon arumani sɔɔ.

10 Yera sina boko u win taabu wuna u Hamani
Yuuban yibere wi wē.

¹¹ Ma ú née, a wunen gobi nenuo adama kon nun Yuuba deria kpa a ka bu ko mē a kī.

12 Suru gbiikoon sōo wəkura itase sōo, ba sinə bokon tire yorobu sokusia. Tire yoro be, ba tirenu yoruə nge me Hamani u gerua. Ma ba nu mərisia sinə bokon tem wirugibun mi ka win sinə asakpəbun mi ka win tem beri berikan wirugibun mi ka bweseru baateren wirugiin mi. Ba nu yoruawa ka barum baamere me mu wāa tem me sōo. Ma ba tire ni nəmə doke ka sinə boko Asuresin yīsiru ka win taabun yīreru.

¹³ Ma ba təmbu gərə gərə ka tire ni, tem men beri berika kpuro səə bu ka Yuuba kpuro kpeerasia səə teeru, aluwaasiba ka durə təkənu ka bibu ka tən kurəbu. Kpa bu ben arumani kpuro kam koosia. Ba koo ye kowa suru wəkura yirusen səə wəkura itase səə, suru wi ba mò Adari.

¹⁴ Bera mi ba tire te wa kpuro, ba koo ten gari garisiwa wooda, kpa bu de tømbu kpuro ba n yë ba n ka yen sœoru sãa sere tɔ̄ te, tu ka tunuma.

¹⁵ Ma sīnā boko u sōmō be wooda wē ba doona fuuku. Ma ba wooda ye kpara Susiə, wuu bəkə gen mi. Saa yè səo wuu gen təmbu ba wāa biti səo, saa ye səəra sīna boko ka Hamani ba sə ba ben tam nərumo.

*Maadose**u Esitee somiru kanamu***4**

¹ Ye Maadose u nua ye ya kooramɔ, yera u win yaberu nenua u karana. Ma u saaki sebau u torom wisi wirɔ nuku sankirarun sɔ. Yen biru, u da wuu suunu sɔɔ, u nuku sankirarun kuuki mɔ ka dam.

² Ma u da sere sina bokon kɔnnɔwɔ, baa mɛ ba ra yinɛ wi u saaki sebau u da mi.

³ Tem mɛ kpuro sɔɔ, mi Yuuba ba sina bokon wooda yen gari nua, ba ra nuki sankirewa. Kpa bu nɔɔ bɔke, ba n weeweenu mɔ ba n sumɔ. Ben gabu ba n kpī ba n saaki sebau, ba n torom wisi wirɔ nuku sankira ten sɔ.

⁴ Esiteen sɔm kowobu ba na ba nùn ye sɔɔwa. Ma u nanda gem gem. Ma u ka yānu gɔra bu Maadose sebusia kpa u win saaki ye pota. Adama Maadose u yina.

⁵ Yera Esitee u Hataki win sɔm kowo turo wi sina boko u nùn deria gɔra Maadosen mi, u nùn bikia ye n nùn mɔ. Mban sɔna u mɔ mɛ.

⁶ Ma Hataki u seewa u da Maadosen mi, sina bokon kɔnnɔwɔ.

⁷ Yera Maadose u nùn sɔɔwa kpuro ye ya koora, ka gobi yi Hamani u koo doke sina bokon arumani beru yero bà n Yuuba go ba kpa.

⁸ Ma u maa nùn sina bokon wooda ye ya gerumɔ bu Yuuba gon tireru wɛ, te ba yara Susiɔ. Ma u nùn kana u Esitee ye kpuro sɔ. Kpa u be da u sina boko suuru kana u ka Yuuban bweseru deri.

⁹ Ma Hataki u da u ye kpuro Esitee sɔɔwa.

¹⁰ Yera Esitee u maa nùn gɔra Maadose win mi.

¹¹ U nεε, sina bokon sɔm kowobu kpuro ka bwese ni nu wāa tem mini, nu yē ma wi u da sina bokon mi, u kun yēro soka, ba ra yēro gowa nge mε wooda ya gerua. Adama sina bokon tii ù n nùn win sina deki wuragia tīi, ba ñ nùn goomø. Wee tē, nεn sɔo tēna mi, ye sina boko kun ka man sokure.

¹² Sanam mε ba ka Esitee gari yi Maadose daawa,

¹³ yera Maadose u gora bu nùn sɔ bu nεε, u kun tamaa wi turowa u koo kisira Yuuban wahala yen di yèn sɔ u wāa sina kpaarø.

¹⁴ U n mari, u ñ win təmbu somi tē, ba koo somiru wa gam di, kpa bu faaba wa. Adama wi, ka win tundon yenugibu, ba koo gbiwa. Sørøkudo yen sɔna ba nùn kua sina bokon kurø.

¹⁵ Yera Esitee u maa gora Maadosen mi u nεε,

¹⁶ u doo u Yuuba kpuro mənna be ba wāa Susi mi, kpa bu nɔɔ bɔke win sɔ, sɔɔ ita ka wɔkuru ita, bu ku dīanu di, bu ku maa nim nɔ. Wi ka maa win sɔm kowobu ba koo maa ko mεsum. Yen biru, kpa u da sina bokon mi, baa mε wooda ya mε yina. Ú n koo gbin na, kpa u gbi.

¹⁷ Yera Maadose u da u kua kpuro nge mε Esitee u nùn sɔwā u ko.

Esitee u da sina bokon mi

5

¹ Nɔɔ bɔku ten sɔɔ itase, yera Esitee u win sina yānu sebua. Ma u da sina kpaarø. Ye u dua ten sɔawø, u deema sina boko u sɔ win sina kitarø u kɔnnø mεera.

² Sanam mε u Esitee wa u yō win yēnu ge sɔɔ, yera u ka nùn nɔnu geu mεera. Ma u nùn win sina deka

tīi ye ba kua ka wura. Ma Esitee u susi u dēka yen sēru baba.

³ Ma sina boko u nūn bikia u nee, Esitee, mban sanuma a mō. A man sōowā ye a kī n nun kua. Na sōoru kpa n ka nun kpuro wē, baa n n nēn tem bōnun na.

⁴ Ma Esitee u nee, yinni, à n ka man nōnu geu mēeran na, na kīwa wunē ka Hamani i na nēn mi. Domi na tōo baka dim sōoru kua mi, bēen sō.

⁵ Yera sina boko u gōra bu Hamani sokuma fuuku bu ka da Esiteen mi. Ye Hamani u na, yera be yiru ye kpuro ba da ba tōo baka dim mē di.

⁶ Sanam mē ba tam nōrumō, yera sina boko u Esitee sōowā u nee, mba a kī a man kana. Na sōoru kpa n ka nun kua ye a kī baa n n nēn tem bōnun na, kon nun wē.

⁷ Ma Esitee u wisā u nee, yinni, wee ye na kī a man kua.

⁸ À n ka man nōnu geu mēera, ma a sōoru sāa a ka man kua ye na kī, kon maa tōo baka dim sōoru ko sia, kpa i wurama wunē ka Hamani i di. Saa ye sōora kon nun sō ye na kī.

Hamani u kī u Maadose go

⁹ Yen tōo te, Hamani u yara Esiteen yēnun di ka nuku dobu. Adama ye u tura kōnnōwō, u wa Maadose kun seewe u nūn bēere wē. Ma u mōru besira gem gem.

¹⁰ Adama u tii nēnuā u da yēnuā. Yera u win bōrōba ka win kurō Seresi sokusia.

¹¹ Ma u tii sua gari gerua tōn be kpuron wuswāa, win dukia baka ka win bii tōn durō dabi te u maran sō ka sere girima ye sina boko u nūn doke u ka nūn kua win sina asakpōbu kpuron wirugii.

¹² Yera u nεε, nε turowa Esitee, sina bokon kurɔ u sokə n ka sina boko yɔsiri tɔɔ baka dim mε u sɔɔru kuan sɔ. Ne turo wiya u maa nεε, n sina boko yɔsirima sia su ka kpam di win mi.

¹³ Adama yeniba kpuro ya n̄ ko n man sãa gãanu n̄ n Maadose Yuu wi waamo u wãa sina kpaa kɔnnɔ mi.

¹⁴ Yera win bɔrɔ be, ka win kurɔ wi, ba nùn bwisi kã ba nεε, a doo a dãru garu gira tèn gunum mu sãa gɔm soonu weeraakuru kpa a sina boko kana bu Maadose sɔku bu sãarusia mi. Saa ye sɔɔ, kaa kpĩ a tɔɔ baka dim mε di ka nuku dobu.

Yera gari yi, yi Hamani dore. Ma u dera ba dãa te sɔɔru kua.

Sina boko

u Maadose wɔlle sua

6

¹ Yen wɔku te, sina boko u kpana u dweeyə. Yera u nεε, bu nùn ben tem garin tirenu tama. Tire ni sɔɔra ba ra yore ye n koora kpuro ben tem sɔɔ. Ma ba ka nùn tire ni naawa ba nùn garia.

² Ma ba girari mi sina bokon sɔm kowobu Bigitani ka Teresi ba raa nɔɔ tia kua bu ka sina boko go. Ma Maadose u ye sina boko dɔmeyə.

³ Yera sina boko u bikia u nεε, ba sere Maadose wɔlle sua gari yin sɔ?

Ma sɔm kowo be, ba wisə ba nεε, aawo, ba n̄ nùn gãanu kue.

⁴ Sina boko u bikia u nεε, wara u wãa sina kpaaaru mi.

N deema saa yera Hamani u duumam sisi u ka
sina boko kana u Maadose sāarusia dāa ye u sāoru
kuān wəllə.

⁵ Yera sina bokon səm kowo be, ba nùn wisə ba
nεε, Hamaniwa u wāa mi.

Ma sina boko u nεε, u duuma.

⁶ Yera Hamani u dua. Ma sina boko u nùn bikia u
nεε, aməna kon yēro kua wi na kī n wəlle sua.

Yera Hamani u tii sāswa u nεε, wara sina boko u
koo maa wəlle sua n kere ne. Ma u wisə u nεε,

⁷ yinni, à n kī a goo wəlle sua,

⁸ a de bu wunen tiin yaberu sua ka wunen tiin
duma ye ba sina furə dokeə wirə.

⁹ Kpa a de wunen səm kowo damgii turo u durə
wi sina yāa ni sebusia kpa u nùn yəəsia wunen
duman wəllə. Kpa u ka nùn da wuu suunuə u n
gerumə u n mə, wee nge me sina boko u ra yēro kue
wi u wəlle sua.

¹⁰ Yera sina boko u Hamani sāswa u nεε, tē, a
seewo a yāa ni ka duma ye sua kpa a Yuu wi kua
nge me a gerua mi. Baa yen gāa piibū a ku ra duari.
U wāa sina kpaa kənnəwə u səmburu mə mi.

¹¹ Ye Hamani u da u yāa ni suama ka duma ye,
yera u nu Maadose sebusia. Ma u nùn yəəsia duma
yen wəllə u ka nùn da wuu suunuə u gerumə u mə,
wee nge me sina boko u ra yēro kue wi u wəlle sua.

¹² Yen biru, Maadose u gəsira u wura sina kpaa
kənnə mi. Ma Hamani u maa doona fuuku win
yənuə, u tuke sekurun sə.

¹³ Ye u tura mi, u ye kpuro win kurə Seresi ka win
bərəba saaria. Ma ba nùn bwisi kā ba nεε, Maadose
wi, Yuuwa. Ma win wuswaaəra ba nun sekuru
doken torua me, a n yē ma kaa n kaaraməwa a n dəə.

14 Sanam me ba gari gerumø ba ñ kpa, yera sina bokon səməbu ba tunuma, ma ba yande Hamani sua ba ka da Esiteen tɔ̄o baka dii yero.

Hamanin go

7

1 Yera sina boko ka Hamani ba Esiteen tɔ̄o baka dim me da nən yiruse.

2 Ye ba dim kpa ba tam nərumø, yera sina boko u maa Esitee bikia u nee, mba a kĩ a man kana. Na sɔ̄eru sāa n ka nun kpuro kua ye a kĩ. Kon mam nun nən tem bənu wē.

3 Ma Esitee u nee, yinni, à n ka man nənu geu məeran na, ma n nun wēre, wee ye na nun kanamo. A ku de bu ne ka nən bweseru go.

4 Domi ba sun dərawa bu ka sun sakiri bu kpeerasia wənwəndu sariru səo. N n yorun na ba sun kpēs, kon daa nən nəo mariwa domi ta ñ tura n ka nun baasi.

5 Yera sina boko Asuresi u Esitee bikia u nee, wara u nia yen bweseru kua.

6 Esitee u wisə u nee, besen yibere wi u sun nəni səmø, wiya Hamani tən kɔ̄so wini.

Yera Hamani u nanda sina boko ka Esiteen wuswaaø.

7 Ma sina boko u seewa u yara ka məru u da win sina kpaarun yaaraø. Saa yera Hamani u tuba ma sina boko u sɔ̄eru kpawa u ka nùn go. Yera u Esitee suuru kanø u nùn faaba ko.

8 Ma u tii yësu u wəruma mi Esitee u sɔ̄. Saa yera sina boko u wurama ma u dua mi ba tɔ̄o bakaru dimø. Yera u Hamani bikia u nee, a kĩ a maa Esitee gabawa nən wuswaaø sina kpaaru mini?

U ka gari yi gere u kpe, yera win səm kowobu ba Hamanin wuswaa bəkua.

⁹ Yera səm kowo ben turo wi ba mò Haabona u sina boko sə̄wa u nεε, yinni, Hamanin tii u dāru garu sə̄ru kua tè sə̄o u koo raa Maadose səku u bwē wi u nun gari dəmeya a ka faaba wa mi. Dāa te, ta gire mi, win dirun wuswaa. Ten gunum mu sāawa gəm soonu weeraakuru.

Yera sina boko u wooda wē u nεε, bu Hamani səkuo bu bwē dāa te sə̄o.

¹⁰ Ma ba Hamani sua ba ka da ba bwē dāa ten wəllə, te u raa sə̄ru kua Maadosen sō. Saa yera sina bokon məru ya sure.

8

¹ Yen tə̄o te sə̄o, sina boko Asuresi u Hamani Yuuban yibere win dukia kpuro sua u Esitee wē. Ma Esitee u nùn sə̄wa ma Maadose u sāawa win dusi.

² Yera sina boko u Maadose sokusia ma u win sina taabu sua ge u Hamani mwaari u nùn wē. Yen biru, Esitee u Hamanin dukia ye Maadose nəma beria.

Sina boko u wooda yara

Yuuban arufaanin sō

³ Yen biru, Esitee u kpuna sina bokon wuswaa ka swī ma u nùn suuru kana u ka himba kōsa ye yinasia ye Hamani Agagigii u raa yi Yuuban sō.

⁴ Ma sina boko u Esitee win sina deka tii ye ba kua ka wura. Yera Esitee u seewa u yōra win wuswaa.

⁵ Ma u nùn sə̄wa u nεε, yinni, n n nun wēren na, à n ka man nənu geu meeran na, na kī a wooda ye yinasia ye Hamani Agagigii Hamedatan bii wi, u

yara u nεε, bu Yuuba kpeerasio be ba wāa tem mε sōo. Kpa a de bu ye kpara.

6 Domi na n̄ kpē na n sō kpa na n waamō ba nεn bweseru nəni sōomō ba goomō.

7 Yera sina boko Asuresi u Esitee ka Maadose wisq u nεε, i swaa dakio i nō. Wee na dera ba Hamani sōka dāa sōo ba bwē yēn sō u kasu bu Yuuba go. Ma na maa wunε Esitee win dukia kpuro wē.

8 Yen sō tē, i yoruo ka nεn yīsiru ye ya koo Yuuba arufaani kua. Kpa i ye nε sina bokon yīreru koosi. Domi ye ba yorua ka sina bokon yīsiru ma ba ye win yīreru koosi, ba n̄ maa kpē bu ye gəsla.

9 Wōon suru itase wi ba mō Sifāa, win sōo yenda itase sōo, yera ba sina bokon tire yorobu sokusiam, ma Maadose u bu wooda wē bu Yuuba tirenu kua ka sina bokon sina asakpōbu ka win tem wirugibu ka sere wirugii be ba wāa bera wunaa teeru ka nōba yiru ye sōo, saa Endin di n ka girari Etiopi. Ma ba tire ni kua ka Yuuban barum ka sere maa barum mε mu wāa tem mε kpuro sōo.

10 Ba nu yorua ka sina bokon yīsiru, ma ba nu yīreru koosi ka win taabu. Saa ye sōera sina bokon maasəbu ba seewa ba ka nu da baama.

11 Wee ye tire ni, nu gerumō. Nu nεε, sina boko u Yuuba wooda wē u nεε, wuu mi ba gesi wāa kpuro bu mennō bu ka ben wāaru wəra kpa bu bwese te ta bu wəri kpeerasia sere ka ten kurəbu ka bibə. Kpa bu ten dukia gura.

12 Baawurewa u koo wooda ye mem nōwa Asuresin tem kpuro sōo, suru wəkura yirusen sōo wəkura itase sōo. Suru wiya ba mō Adari. Tōo tera ba raa yi bu ka Yuuba go.

¹³ Bera mi tire te, ta gesi tura, ba koo ten gari garisiwa wooda kpaa bu de tambu kpuro ba n ye yë. Kpa Yuuba ba n saøru sãa bu ka ben yibereba mørur kosaia tõø te saø.

¹⁴ Ye sina boko u win maasøbu wooda ye wë yera ba ben dumi yoøowa ba da fuuku ma ba yen gari kpara tem me kpuro saø. Ba maa ye kpara Susio.

¹⁵ Saa ye saøra Maadose u yara sina kpaarun di u da wuu saø u sina yãnu sebuia ni nu nõni gaaduragii ka nõni kpiki mä ka yabe bakaru nõni swëegiru ka maa sina furø wuraguu. Ma wakinu yiba Susi ye saø taki ka nuku dobun kuukin sõ.

¹⁶ Yen ðëma te, Yuuba ba nuku dobu mä too, ba kuuki mä, ba yðøkumä.

¹⁷ Bera mi ba gesi wää kpuro ba ka wooda ye nua, ba nuku dobu kuawa too, ba tõø baka dim sokuna. Ma tõn dabinnu ba tii gësia Yuu yèn sõ ba Yuuba nasie.

Yuuba

ba ben yibereba mørur kosaie

9

¹ Suru wëkura yirusen sõø wëkura itase ye, ya tura. Tõø te saøra sina bokon wooda ye u raa yi Yuuban sõ ya koo sõmburu tore. Tõø tera Yuuban yibereba ba yñiyø bu Yuuba kamia. Adama n n koore. Yuubara ba nasara sua.

² Asuresin tem kpuro saø, Yuuba ba menña wuu mi ba wää kpuro. Ma ba ben yibereba wëri be ba raa nõø tia kua bu ka bu go mi. Goo sari wi u ka tii yina. Domi ba ben berum mäwa.

³ Sina bokon tem beri berikan wirugibu ka win sina asakpøbu ka win tem wirugibu ka win tiin

sōm kowobu ba ka Yuuba yōra domi ba Maadosen
berum mō.

⁴ Maadose wi, u aye bēeregiru mō sina kpaaru mi.
Ma u yīsiru yara tem mē kpuro sōo. Ma win dam mu
sosimō mu dōo.

⁵ Yuuba ba ben yibere be kua nge mē ba kī. Ba bu
gowa gem gem.

⁶ Susi maro sōo, təmbu neera wunəbuwa (500) ba
go.

⁷ Ma ba Paasadata ka Dalifoni ka Asipata sakira,

⁸ ka Porata ka Adalia ka Aridata

⁹ ka Paamasita ka Aridai ka Fayeata

¹⁰ ka sere maa Hamani Yuuban yiberen bibu
wəkuru. Adama ba n̄ ben dukia gure.

¹¹ Yen tōo te, ba sina boko tən ben geeru sōo wa be
ba go Susi maro mi.

¹² Yera sina boko u Esitee sōo wa u nee, wee Yuuba
ba təmbu neera wunəbu (500) go mini ka Hamanin
bibu wəkuru. Amōna n̄ ko n̄ sāa wuu si su tie sōo.
Tē, à n̄ maa gāanu kī a man bikio, kon nun ye kua.

¹³ Ma Esitee u nūn wisā u nee, à n̄ wuran na, a de
sia Yuuba bu maa ko Susi mini nge mē wooda ye, ya
gerua. Kpa bu Hamanin bibu wəku ten gonu bwē
dāao.

¹⁴ Ma sina boko u wooda wē bu maa ko nge mē.
Ma ba ye kpara Susi. Ma ba Hamanin bibu wəku
ten gonu bwē dāao.

¹⁵ Yuu be ba wāa Susi maro, ba Adarin sōo
wəkura nn̄e ye sōo menna. Ma ba təmbu gooba
wunəbu (300) go. Adama ba n̄ ben dukia gure.

¹⁶ Yuu be ba maa wāa tem men beri berikāo ba
maa menna bu ka ben wāaru wəra. Ma ba ben
yibereba mwēera ba go. Adama ba n̄ ben dukia

gure. Tən be ba go mi, ben geera sāa nərəbun suba wata ka wəkura nəəbu (75.000).

¹⁷ Yeni ya koorawa suru wi ba mə Adarin səə wəkura itase səə. Yen səə wəkura nnese səəra ba tən goberu deri. Ma ba təo bakaru di ka nuku dobu.

¹⁸ Adama Yuu be ba wāa Susi maroo, ba ben yibereba gowa səə wəkura itase ka səə wəkura nnese səə. Səə wəkura nəəbuse səəra ba wēra. Ma ba təo bakaru di ka nuku dobu.

¹⁹ Yen səna Yuu be ba wāa baru kpaañə ba ra təo bakaru di ka nuku dobu Adarin səə wəkura nnese te səə. Kpa bu kēnu mərisiana.

Maadose

u təo bakarun təru yi

²⁰ Yenibən biru, Maadose u gari yi yoruə tirenu səə. Ma u Yuu be ba wāa turuku ka tontondeə tire ni mərisia Asuresin tem mə kpuro səə.

²¹ U ben baawure kana ba n da təo baka te di wəə baagere suru wi ba mə Adarin səə wəkura nnese ka nəəbuse səə.

²² Kpa bu kēnu mərisiana. Kpa bu sāarobu kēnu kē. Domi təo te səəra Yuuba ba ben yibereba kamia ba dera. Suru wi səəra ben nuku sankiranu nu gəsia nuku dobu. Ma ben nəni swāaru ta kua bəri yəndu.

²³ Ma Yuuba ba Maadosen gere ye məm nəəwa, ba wura təo baka te, tu ko wororu.

²⁴ Domi Hamani, Hamedatan bii, Agagigii wi, wi u sāa Yuubən yibere u raa himba kua u Yuuba kpuro go. Yen səna u guba kō u ka wa təo te u koo Yuuba nəni sə kpa u bu go.

²⁵ Adama Esitee u da sīna bokon mi. Ma sīna boko u wooda yara u nəε, ye Hamani u raa himba kua mi,

yu wɔri win wiru wɔllɔ kpɑ bu wi ka win bibu bwɛ dāq wɔllɔ.

²⁶ Yen sɔna ba tɔɔ ni soka Purimu ben tete dumin sɔɔ.

Yuuba ba Maadosen tire ten gari mɛm nɔɔwa ye ba bu kua ka ye ba wan sɔɔ.

²⁷ Ma Yuuba ba tɔɔ ni kua wororu te ba n̄ kpɛ bu kɔsi ben bibun bweseru ka be ba koo ra tii koo Yuun sɔɔ. Wɔɔ baagere, sɔɔ yiru ye sɔɔ, ba ko n da tɔɔ bakaru diwa nge mɛ Maadose u yen wooda yi.

²⁸ Ba ko n da tɔɔ ni yaayewa sere ka baadommaɔ Isireliban yenu baagere sɔɔ. Mi Yuuba ba wāa gesi, ba ko n da Purimun tɔɔ baka te diwa sere ka ben bibun bweserɔ.

²⁹ Esitee, Abisailin bii, ka Maadose ba maa tirenu ganu yorua fuuku bu ka tɔɔ baka ten gari dam sire.

³⁰ Yuuba kpurowa ba tire ni mɔrisia mi ba yarinɛ Asuresin tem beri wunaa teeru ka nɔɔba yiru ye sɔɔ. Alafia ka bɔri yendun gariya yi wāa tire ni sɔɔ.

³¹ Nu bu sɔɔwa ba n da tɔɔ baka te di ten saa sɔɔ nge mɛ Esitee ka Maadose ba bu sɔɔwa. Ba n da ko mɛ, sere ka ben bibun bweserɔ nge mɛ ba kua sanam mɛ ba weeweenu kua ba nɔɔ bɔkua.

³² Nge meya Esiteen wooda ye, ya ka tɔɔ baka ten dam sire. Ma ba ye yorua tireru sɔɔ.

Asuresi ka Maadosen gari

10

¹ Sina boko Asuresi u tɔn be ba wāa win tem kpuro sɔɔ wɔɔ gobi surewa sere ka be ba wāa daarun gooro.

² Win yiiko kpuro ka win wɔrugɔrun faagi ka nge mɛ u ka Maadose wɔlle sua, ye kpuro ya yorua

Peesiba ka Medibān sinambun kookoosun tireru
sōč.

³ Domi Maadose Yuu wi, u kua yiruse Asuresin
bandu sōč. Ma win bweseru kpuro ta nùn kīa. U
sōmburu kua ten arufaanin sōč. Ma u ka tu yina u
dera ta wāa alafia sōč.

Bibeli Gusunɔn Gari
The Holy Bible in the Baatonum language of Benin,
also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8